

Süreyya Yücel Özden*

“EYMİR GÖLÜ”

Yıl 1962.

ODTÜ halen TBMM yeni binasının bahçesindeki barakalarda eğitimine devam ediyor... Ankara'nın Dikmen Semtı yolu üzerinde bulunan meclis duvarında açılmış kapıdan da barakalı kampüse giriş çıkış yapılıyor. O semtte başka önemli bir bina veya faaliyet yok... Sadece, Genel Kurmay Başkanlığı binası karşısında bir yeni yapı çalışması var, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlığı olacağı söyleniyor... Ulaşım için ise, sadece bir belediye otobüsü Dikmen yönüne, belki saatte bir, sefer yapıyor... Özetle belirtmek gerekirse, Ankara'nın bu bölgesi oldukça ıssız ve sessiz... ODTÜ'lü öğrenciler olarak, Kızılay bölgesine yürüyerek gidip geliyoruz, kimi zaman gruplar halinde Kızılay'daki sinemalara gidiyor, kimi zaman da tek başımıza evlerimize gidebileceğimiz otobüsleri bulabilmek için Kızılay veya Sıhhiye'ye yürüyoruz... Yaz ve kış bu yaşam şekli böyle devam ediyor...

1962 yılında ODTÜ öğrencileri olarak, ilk yıllara göre biraz daha umut doluyuz. Bir yıl önce, 1961'de, yaptığımız boykotun sonucu olarak, üniversitemizin yeni kampüsünün yeri belirlenmiş, Eskişehir yolu üzerindeki bu kampüste inşaat işleri başlamış... Demek ki, artık ODTÜ'nün de bir yeni kampüsü olacak, bu barakalar dönemi sona erecek, biz de Ankara Üniversitesi öğrencileri gibi binalarda ders yapma, kafeteryalarda sohbet etme imkânına kavuşacaktık... Yani, gerçek bir üniversiteye kavuşacaktık...

ODTÜ'nün ilk yılları olan 1956 – 1960 ve o dönemi izleyen birkaç yıl, ilginç ilklerle doludur. Örneğin, “Students' Union” adıyla ilk öğrenci birliğini 1958 yılında kurmuştuk. O zamanki popüler ismiyle “Talebe Cemiyeti” olarak anılıyordu. Bu cemiyetin başkanı olarak İnşaat Fakültesi ilk öğrencilerinden Cemal Egemen, ben de genel sekreter olarak görev yapıyorduk. 1961 yılı mart ayında da ilk “boykotumuzu” yapmıştık... Boykot gerekçelerimiz, doğrudan doğruya üniversitemizin sorunlarıyla ilgili idi, bir hafta sürdü ve önemli sonuçlar olarak bitirildi.

Daha önce görev yapan bir Amerikalı ve iki Türk rektörden (Prof. Dr. Turhan Feyzioğlu ve Prof. Dr. Seha Meray) sonra yeni atanan Rektörümüz Kemal Kurdaş bize yakın ilgi gösteriyor, isteklerimizle ilgileniyor, üniversiteyi her açıdan geliştirmek için yoğun çaba sarfediyordu. İşte bu ortamda, bir yeni bilgi daha biz öğrencilere ulaştı. Üniversitemiz Ankara'nın Gölbaşı Semtı'nde bir göle sahipti... “EYMİR GÖLÜ” adıyla bilinen bu göl, üniversitemizin yeni kampus alanının bir bölümü olarak biz öğrencilere açık durumda idi. Bu bilgiyi yeni Rektörümüz Kemal Kurdaş, Millî Müdafaa Caddesi'ndeki rektörlük binasında bize verdiği bir öğlen yemeğinde açıkladı. Öğrenci Birliği olarak bunu heyecan ve sevinçle karşıladık, hatta hemen o yemekte Rektör Beyle en kısa sürede birlikte o göl alanına gitme kararını aldık.

Daha sonraki hafta Rektör Kemal Kurdaş Bey makam arabasıyla beni Eymir Gölü'nün bulunduğu alana götürdü. Oraya varınca arabadan indik ve birlikte yürümeye başladık. Yürüdüğümüz patika toprak yol zaman zaman küçük tepelere tırmanıyor, zaman zaman da göl

kenarına kadar iniyordu. Bu yürüyüş esnasında Rektör Bey, bu alanın ve gölün üniversitemiz için ne kadar büyük bir değer olduğundan, burada ne gibi faaliyetler yapılabileceğinden söz ediyor, ben hem kendisinin anlattıklarını dinliyorum, hem de gölü ve etrafını hayranlık ve biraz da şaşkınlıkla seyrediyordum. Gölü çok iyi gören bir tepeciğin üzerinde biraz soluklanmak için durduğumuzda bana dönerek:

- “Bak Yücel seni buraya özel olarak getirdim, iyi düşün buralarda siz öğrenciler olarak çok şeyler yapabilirsiniz...” dedi.

Onun yüzündeki heyecan dolu ifadeden cesaret alarak, ama aynı zamanda da biraz tereddütle :

- “Efendim acaba bu gölde yüzülebilir mi?” dediğimde o:

- “Yüzmek ne demek, tabii yüzülebilir, hatta daha neler yapılmaz, yarışlar, oyunlar...”

Rektörümüz Kemal Kurdaş, söylediklerini bir bir gerçekleştirmeye başladı. Önce göl kenarında, sonradan ismi “Kayıkhane” olarak anılacak olan iki katlı binanın yapımı gerçekleştirildi... Bu tipik binanın projelendirilmesinde ve yapımında o yıllarda Mimarlık Fakültesi’ndeki hocalardan Dündar ELBRUZ önemli katılar sağladı. Bu inşaat işi devam ederken, Rektörümüz Kemal Kurdaş Bey’in bir başka önerisi biz öğrencileri harekete geçirdi. O yıllarda, şehirlerin yeşilliği konusunda pek fazla görüş belirtilmiyordu... Rektör Kemal Bey bu konuda uyarılarda bulunuyor ve ağaçlandırmaya çok önem veriyordu. Özellikle üniversitemizin taşınacağı yeni kampüs alanında ağaç dikme işini gündeme getirmek amacıyla, Ankara’da ilk defa olacak şekilde “Ağaç Bayramı” ilan etti ve bizler, önce yeni kampüs alanında, sonra da Eymir Gölü etrafında ağaç dikme günleri düzenlemeye başladık. Günümüzdeki kampüsün ormanlık alanının ilk fidanları o yılların biz öğrencileri tarafından dikilmiştir.

Bu ağaç dikme günleri ve göl kenarındaki Kayıkhane binasının inşaatının tamamlanması, biz öğrenciler için yepyeni bir ilgi konusu oldu. Bu durumu biz Öğrenci Birliği olarak bir yeni faaliyet şeklinde algıladık, bu amaçla -o yıllarda üniversitenin tek taşıtı olan bir otobüs vardı, onunla- hafta sonlarında “Göl Seferleri” düzenlemeye başladık. İçişleri Bakanlığı binası önünden sabah saatlerinde kalkan otobüsümüz akşam saatlerinde de dönüşe geçiyordu... O yıllarda henüz öğrenciler olarak özel arabalarımız olmadığı için, göl ile Ankara arasındaki bu seferler ayrı bir eğlence konusu oluyordu.

Zamanla göle olan ilgi artmaya başladı. Özellikle hafta sonları öğrenciler, hocalarımız ve de ailelerimiz gölümüzde buluşmaya başladık. Kayıkhane binasında çay ve sandviç hizmeti veriliyor, yine orada yüzme yarışları düzenleniyor, bu yarışlarda bazen Rektör Kemal Kurdaş Bey hakemlik yapıyordu... Sonraları, Kayıkhane’de kayık yarışları başlatıldı ve birçok öğrenci arkadaşımız kürek sporuyla tanıştılar... Özetle belirtmek gerekirse, hafta sonları göle gitmek biz öğrenciler için heyecan verici bir faaliyet oluyor, o günlerde göl alanı bir bayram havasına bürünüyor...

O yılların öğrencilerininin Eymir Gölü ile ilgili çok anıları vardır. Ben, Öğrenci Birliği temsilcisi olarak, bu güzel anılarımızın yanında, şahit olduğum bir üzüntülü olayı hiç unutmamışımıdır. Bir gün barakalı kampüste arkadaşlarla sohbet ederken, Jandarma’nın beni göl alanına çağırdığı haberi geldi. Hemen bizim meşhur otobüsümüz ve şoförümüz Satılmış ile göle hareket ettim. Oraya vardığımızda Jandarma, Kayıkhane önünde suda arama yapıyordu... Beni neden çağırdıklarını sorduğumda, arama yapan ekibin yetkilisi olacak kişi:

- “Dün gece burada bazı kişiler boğulmuş onları arıyoruz, öğrenciler de olabilir, sizi o nedenle istedik.” dedi.

Tam o sırada yüzümü arama yapan erlere döndüğümde, sudan bir cesedin çıkarılmakta olduğunu gördüm. Ekip aramaya devam etti ve sonra üç ceset daha çıkardılar... Dört arkadaşımız o gece gölde boğulmuşlardı... Aslında beş kişi imişler, aralarından birisi yüzerek kıyıya çıkmayı başarmış... Kurtulan o bir kişinin yabancı uyruklu olduğu söylendi ve daha sonra onun verdiği bilgiye göre olayın nasıl olduğu şöyle belirlendi:

Dört arkadaş mezuniyetten sonra askerlik hizmeti için yedek subay okullarına başlıyorlar. O gün yedek subay okulunda kura çekiliyor ve kurada bu dört arkadaş ayrı ayrı yerleri çekiyorlar. Ertesi gün bu durumu bir anlamda kutlamak için, kıt’a hizmetlerine gitmeden buluşup birlikte akşam yemeği yiyorlar. O yabancı arkadaşlarını da aynı yemeğe davet ediyorlar. Yemek sonrası, göle gidip mehtap seyretmek kararını alıyorlar ve Eymir’e gelip Kayıkhanesi’nden bir küçük tekne alıp, gölün orta tarafına doğru kürek çekiyorlar. Karanlık bir ortamda, nasıl olduğu anlaşılamayan bir şekilde tekneleri devriliyor, beş arkadaş suya düşüyor, ancak karanlıkta birbirlerini göremiyorlar... İçlerinden biri yüzerek kıyıya ulaşmayı başarıyor, ama diğer dört kişi karanlık suda kayboluyor... Hayatını kaybeden arkadaşlarımız: Ünal TÜMGÖREN, Aydın TEKELİ, Aktan YÖRÜKOĞLU ve Önder SONAD. Vefat eden bu arkadaşlarımızı tanıyordum, ancak Ünal TÜMGÖREN ile daha yakın arkadaş idik. Tümünü rahmet ve saygı ile yadediyorum.

Göl ile ilgili anıların çok olduğundan söz etmiştim. Bir diğer anı da değerli hocalarımızdan olan Fuat ÇOBANOĞLU’nun vefatını izleyen günlerde, göl kenarındaki bir çeşmeye “ÇOBANOĞLU ÇEŞMESİ” adının verilmesidir.

O yıllarda, Eymir Gölü biz öğrenciler, ailelerimiz ve hocalarımız için bir önemli buluşma, piknik yapma, ağaç dikme, oyunlar oynama, yüzme ve kürek yarışlarının yapıldığı tek dinlenme ve eğlenme alanı olmuştu. Öyle bir göle sahip olan üniversitenin öğrencileri olmaktan özel bir kıvanç duyuyor, o göle gitmekten, arkadaşlarımızla orada buluşmaktan büyük tat alıyorduk... O yıllarda arabası olan öğrenci sayısı çok azdı ve arabası olan birkaç arkadaşın bu arabaları ile bizleri göle götürmeleri ayrıca bir özel eğlence oluyordu... Yine o yıllarda, gölün etrafındaki yollar henüz toprak patikalar halinde idi...

Özetle o yıllardaki, yani 1962, 1963 ve 1964 yıllarındaki Eymir Gölü bizim anılarımızda önemli bir yere sahip oldu ve o anıların izleri halen gönüllerimizde özlem duygularıyla yaşamaktadır.

Umarım içinde bulunduğumuz dönemde de ODTÜ’lüler için EYMİR Gölü benzer niteliğini korumaktadır.

*CE’64